

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia lipca 2009 r.

Pani

Aleksandra Kłyż

Kierownik Biura Powiatu Kołobrzeskiego

Agencji Restrukturyzacji

i Modernizacji Rolnictwa

w Siemyślu

P/09/106

LSZ410-63-02/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, przeprowadziła kontrolę Biura Powiatu Kołobrzeskiego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Biuro) w Siemyślu w zakresie realizacji zadań na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w okresie od 1.07.2005 r. do 30.06.2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30.06.2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzenia uchybień, pozytywnie ocenia działania podejmowane przez Biuro w zakresie realizacji zadań na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego na terenie powiatu kołobrzeskiego.

1. Wykorzystywany w Biurze system informatyczny oraz prowadzona dokumentacja rejestrowa pozwala jedynie na ustalenie ilości złożonych i pozytywnie załatwionych

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

wniosek dotyczących poszczególnych pakietów działania rolnictwa ekologicznego. Brak jest natomiast możliwości ustalenia ilości wniosków rozpatrzonych odmownie.

Według analizy ewidencji przeprowadzonej przez pracowników Biura, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2004-2006 wpłynęły do Biura w ustawowym terminie i zostało pozytywnie rozpatrzonych 33 wnioski na płatności rolnośrodowiskowe z tytułu rolnictwa ekologicznego dotyczące powierzchni 1.085,43 ha. Natomiast na działania w ramach PROW w latach 2007-2013, do dnia 30.06.2009 r. wpłynęło 15 wniosków, w tym 8 kontynuowanych na powierzchnię ogółem 458,24 ha.

2. Wyrównoważona kontrola wniosków złożonych przez 15 producentów i wydanych na ich podstawie decyzji o płatnościach środowiskowych, (co stanowiło 36,4 % ogółu producentów realizujących PROW 2004–2006 i 37,5 % ogółu producentów realizujących PROW 2007–2013) wykazała, że wnioski złożone zostały na obowiązujących formularzach. Do wniosków dołączone zostały dokumenty wymagane § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia z dnia 20.07.2004 r.², potwierdzające spełnienie przez wnioskodawców warunków uprawniających do uzyskania płatności rolnośrodowiskowych w ramach pakietu rolnictwa ekologicznego. Wydane decyzje dla producentów zawierały elementy wymagane art. 107 kpa³. Stawki opłat za poszczególne warianty pakietu rolnictwa ekologicznego określone w decyzjach, były zgodne z płatnościami określonymi w § 8 ust 1 i 4 rozporządzenia z dnia 20.07.2004 r. oraz § 13 ust 2 rozporządzenia z dnia 28.02.2008 r.⁴.

W okresie objętym kontrolą wystąpił jeden przypadek złożenia wniosku (kontynuowanego) 15 dni roboczych po ustawowym terminie. Zgodnie z § 11 ust 5 wymienionego rozporządzenia z dnia 20.07.2004 r., zmniejszenie płatności z tytułu złożenia wniosku pod terminie (1% za każdy dzień roboczy) nastąpiło w decyzji administracyjnej o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowej.

Z możliwości przekształcenia zobowiązań z tytułu realizacji programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2004-2006 na nowe zobowiązania – realizowane w ramach PROW 2007-2013, skorzystał tylko 1 producent (z 33 producentów realizujących program). Realizowane dotychczasowo zobowiązania przez 3 lata w ramach PROW 2004-2006 (uprawy rolnicze z certyfikatem zgodności na pow. 4,30 ha) przekształcone zostały od

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz.U. Nr 174, poz. 1809 ze zm.).

³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 34, poz. 200).

2008 r. na nowe 5-cio letnie zobowiązania w PROW 2007-2013 (nadał pakiet rolnictwo ekologiczne z certyfikatem zgodności na pow. 4,30 ha oraz dodatkowo wariant uprawy rolnicze w okresie przestawiania na powierzchni 0,95 ha).

3. Część z wniosków złożonych przez producentów rolnych o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowych z tytułu rolnictwa ekologicznego rozpatrywanych była w Biurze w sposób długotrwały a decyzje Kierownika Biura wydawane były z przekroczeniem ustawowego terminu. Przeciętny okres pomiędzy złożeniem wniosku przez producenta o udzielenie płatności za realizowane zadania w ramach PROW 2004-2006 a wydaniem decyzji wynoszący w 2005 r. dla wniosków kontynuowanych 447 dni, a dla wniosków nowych 503 dni, w 2007 r. zmalał do 273 dni dla wniosków kontynuowanych, a dla wniosków nowych do 494 dni. W 2008 r. dla wniosków kontynuowanych okres wydania decyzji wynosił 219 dni. Natomiast średni okres pomiędzy złożeniem wniosku a wydanie decyzji w ramach na PROW 2007-2013 wynosił 225 dni.

Zgodnie z § 13 ust 1 pkt 1 ppkt 1 rozporządzenia RM z dnia 20.07.2004 r. dla wniosków złożonych od 1.09.2004 do 15.06.2005 r. decyzje o przyznaniu płatności rolnośrodowiskowej powinny być wydane do końca lutego roku następnego. W przypadku 7 terminowo złożonych wniosków w 2005 r. (tj. 100 % wniosków złożonych w tym roku), decyzje wydane zostały po terminie tj. 3 decyzje wydano dopiero w czerwcu 2006 r. oraz po 2 decyzje w lipcu i w sierpniu 2006 r.

Zgodnie z § 13 ust 1 pkt 1 ppkt 2 rozporządzenia RM z dnia 20.07.2004 r. decyzje (na wnioski kontynuowane) powinny być wydane do 30 listopada roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej. W 2006 r. dla 7 wniosków złożonych do 30 kwietnia 2006 r. decyzji wydane zostały w styczniu 2007 r. Natomiast w 2007 r. dla 14 wniosków złożonych do 15.05.2007 roku - 4 decyzje wydane zostały w styczniu 2008 r. a 10 decyzji dopiero w lutym 2008 r. Decyzje o płatnościach rolnośrodowiskowych wydane zostały na powierzchnię wykazaną przez producenta we wnioskach w oparciu o dane ewidencyjne posiadane przez Biuro.

W decyzjach wydanych dla 2 producentów (z 33 producentów realizujących PROW 2004–2006), którzy prowadzili produkcję zwierzęcą zbilansowaną z produkcją roślinną, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia z dnia 20.07.2004 r., podwyższona została stawka płatności o 20 %. Wg potwierdzenia jednostki certyfikującej u producentów tych – zbilansowanie produkcji roślinnej z obsadą zwierząt na hektar użytków było wyższe od 30 %.

4. W latach 2005-2009 (do dnia 30 czerwca) odwołania od wydanych decyzji przez kierownika Biura złożyło 4 producentów w tym: 1 odwołanie zostało załatwione pozytywnie

przez Kierownika Biura – decyzję uchylono w całości i przyznano producentowi zwiększoną płatność z tytułu Natura 2000. Dokumenty dotyczące pozostałych 3 producentów zostały przekazane do Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Szczecinie (Oddział) w terminie 7 dni od złożenia odwołania.

5. W latach 2005-2008 zgodnie z zapotrzebowaniami wystawionymi przez Oddział, kontrolami „na miejscu” objętych zostało w ramach PROW 2004-2006 ogółem 7 producentów co stanowiło 21% ogółu realizujących ten program. W 2006 r. nie typowano oraz nie prowadzono kontroli „na miejscu” u producentów realizujących pakiet rolnictwo ekologiczne. Przeprowadzone kontrole ustaliły, że w 6 przypadkach deklarowane powierzchnie działek rolnych były zgodne lub mniejsze od powierzchni stwierdzonych podczas kontroli, co nie miało wpływu na wysokość przyznanych płatności. U 1 producenta przeprowadzona po wydaniu decyzji kontrola, wykazała rozbieżności pomiędzy powierzchnią zadeklarowanej działki w pakiecie S0B02 a stwierdzoną podczas kontroli (różnica 1,02 ha stanowiła 4,76 % ogółu powierzchni). W wyniku kontroli Kierownik Biura uchylił dotychczasową decyzję i wydał nową decyzję w pomniejszonej wysokości płatności. Nienależna kwota pobranych środków w wysokości 795,60 zł została przez producenta zwrócona dobrowolnie.

6. Biuro nie monitorowało stanu ilościowego gospodarstw ekologicznych znajdujących się na terenie jego działania. Przeprowadzona analiza akt Biura wykazała, że w powiecie kołobrzeskim liczba producentów rolnych prowadzących produkcję metodami ekologicznymi i występujących z wnioskami o płatności rolno - środowiskowe w ramach PROW 2004-2006 wzrosła z 7 w 2005 r. do 14 w 2006 i 33 w latach 2006–2007 (wnioski kontynuowane). Grunty rolne objęte produkcją ekologiczną stanowiące w 2007 r. powierzchnię 979,58 ha (kwota płatności 1.323.132 zł) wzrosły w 2008 r. do 1.085,43ha (1.571.155 zł).

W 2008 r. produkcję ekologiczną w ramach PROW 2007–2013 (zgodnie z wnioskami) realizowało 8 producentów na powierzchni ogółem 253,21 ha, a wartość przyznanych płatności wynosiła 94.578 zł. W 2009 r. złożonych zostało 7 wniosków na powierzchnię 183,28 ha i na kwotę 135.781 zł płatności rolnośrodowiskowych.

7. Raz w roku w okresie objętym kontrolą Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego przy udziale pracownika Biura, informował rolników o zasadach i zmianach w zakresie programów rolnośrodowiskowych. Biuro w lutym 2009 r. przeprowadziło szkolenie w 6 gminach powiatu kołobrzeskiego w zakresie minimalnych wymagań wzajemnej

zgodności (crosscompliance) dla gospodarstw rolnych realizowanych w ramach PROW 2007-2013, w których uczestniczyło 210 rolników.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o podjęcie działań organizacyjnych zapewniających:

- skrócenie okresu pomiędzy złożeniem wniosku przez producenta a wydaniem decyzji o udzieleniu płatności za realizowane zadania w ramach pakietu ekologicznego,
- przestrzeganie ustawowych terminów wydawania decyzji o płatnościach rolnośrodowiskowych.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pani Kierownik w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.